

MATIJA MALESIC:

KRUH

POVEST SLOVENSKE KRAJINE

Ivan pije in naroči novo mero. Solnik ne pride Lini do konca. Vstane in gre k Ritoperki v kuhinjo. O, Ritoperka mu je dobra in prijazna. In kadar ga draži Lina, gre k Ritoperki po tolažbo. "Zakaj pa smo tako čemerni? Ali smo morda visoki?" "Če le ni gospodična Lina bolj visoka ko jaz!" "Beži, Ivan! Če se očeta ne moreta, ali se naj midva tudi grdo gledava?" "Saj te ne gledam grdo!" "Odkar si pobegnul z dela, te še ni bilo pri nas. V novi hiši si danes prvič?" "Čemu bi hodil? Dolgčas ti ni, kakor vidim." Lina se ko v zadregi igra z vžigalicami in ne reče ničesar. "Saj bi tudi danes ne prišel in bi te ne nadlegoval, da mi ni naročeno." "Naročeno? Zame?" Lino prevzame radovednost. "Pa ne, da si prišel prosit?" Hipoma zai-gra poreden smehljaj po Lini-nem obrazu. "Pa ne, da bi Geza zopet..." "Geza!" "Kje imaš pismo? Dolgo si ga hranil! Lahko bi mi ga bil prej prinesel!" "Nimam pisma!" "Kaj mi sporoča zopet ta tepček?" "Tepček, praviš?" "Kaj pa mu naj rečem? Ali veš, kaj si je vbil v glavo?" "Pravil mi ni, mislim si." "In se ne smeješ? Ha, še zaljubljen pisma bi mu morala pisati! Ali ni najpripravnejše ime, ki mu ga morem dati, tepček?" "Ze veš, Lina! Ne vem, kaj sta imela..." "Imela?" Lina kipi. "Kaj sva imela? Kaj naj imam z Gezo? O, samo poskusi naj kaj pripovedovati. Da se le upa domišljevati, da bo Ritoperjeva Lina..." "Saj sem si mislil." Naglo preseka Ivan tok njenih besed in se kratko zasmeje. "Zemljičeva povest!" "Kaka povest? Kaj hočeš reči z Zemljičevo povestjo?" "Nič, nič! Le na nekaj sem se spomnil." "Na kaj si se spomnil? Ali se mene tiče?" "Ne, neke druge Line! Plačam!" "Kam se ti tako mudi?" "Premišljam v samoto, kakšne ste ženske." "Kakšne?" "Vse enake! Samo ena na ta način, druga na drugi..." "Razen Ilonke, kajpak!" Ivana zbode. Skoči pokonci in vrže klobuk na glavo. "Kam dreviš? Saj mi še nisi povedal, kaj je naročil Geza. Radovedna sem, kake se je zopet domislil." "Ne povem! Čemu bi po nepotrebem vznemirjal lepega šolnika in jezil mladega odvetnika iz Sobote?" Rdečica jeze zagori na Lini-nih licih. Ivan trdo zapre vrata za seboj. Ve, da Geza ne bo vesel pisma, ki mu ga napiše.

Devetnajsto poglavje.

DOLG

1.

Repo pulijo. Mrzel veter brije po ravnini. Domov, domov! Pobrali so zemlji plodove, razrili so jo, ko so ji ropali krompir, ranili so jo, ko so orali za ozimino. Mrzle so noči, mrzlo je pod kozolci, še v hlevih je mrzlo. Če ne piha veter, pada dež, droben dež. Redko posveti sonce na oropa-

na polja. Premražen, premočen se vračaš z dela na marof, ves se treseš. In nimaš ognja, da bi se ogrel. Domov, domov! Tam morda ne pada dež, tam morda sije sonce, toplo, božajoče sije, ko je sijalo tisti zgodnji spomladanski dan, ko jih je vozil vlak mimo Hodoša. Sedem mesecev — moj Bog, samo sedem mesecev! Pa so bili meseci dolgi, dolgi ko sedem dolgih let. In v trpljenju so se vlekli in vlekli ko sedem suhih let. Tam štejejo dneve srca, ki vriskajo pri misli na veselo svidenje. Butare suhljadi so navlekli h kočam, pohlevne pečiče čakajo. Sedeš k topli peči, deca se igra na njej, žena prisede k tebi, prijetno ti je v srcu, pozabiš na vse trpljenje na tej daljni pusti. Domov, domov! Delo ne gre od rok. Casar kolne in priganja. Premrle roke se ne morejo hitreje gibati, vse da bi hotele, misli niso pri repi, misli so na Goričkem. Tam morda sije sonce. "Se ti, Veren, popuščaj!" očita Casar. Verena ne peče očitanje. Saj govori Casar resnico. Pa da pride sam Ritoper in mu očita popuščanje, ne bi mu šlo do srca. Moro naj prežene iz srca — potem, potem morda oživi kri v žilah, izginejo težke misli iz glave. In roke bi morda posegale z veseljem po repi. Dolg, dolg, dolg! Ko s kladi-vom buta beseda ob senci, ko z iglo zbada srce. Dolg Ritoperju! Ritoper ne pove, koliko je dolga. In žena piše, da so vsi zdravi doma, tudi najmlajše de-te je zdravo, in da je vse dobro doma, piše, in da ga težko čaka-jo. Kolik je dolg, ne piše. Zdrav-

nik je bil pri njej tedaj — plačaj ga je Ritoper. V lekarno so hodili, zdravila je plačal Ritoper. Ritoperka ji je stregla, obiskavala jo vsak dan, nosila ji gorke juhe, prinašala vsega, kar ji je srce poželelo! "Ne zadolži se, zlasti pri Ritoperju se ne zadolži! Prodaj rajši kravico iz hleva, kupim v jeseni kozo! Samo dolga, dolga ne delaj!" je pisal ženi. Kravica je v hlevu, dolg, dolg je pri Ritoperju.

Ritoper pokaže pri vsaki priliki, da mu je Veren dolžan. Horvat, saj ni čudo, da si čemereren in zadirčeni! O, Veren ve in čuti, kaj pomeni dolgovati Ritoperju!

Ne misli na volka, ker pride! Ritoper raca z marofa. In še tista redka beseda potihne, ki jo zine kdo, ker ga zebe v roke ali ker ne more skriti svojega prevelikega hrepenenja po domu.

Casar jih toži. Ritoper maje z glavo in se glasno sklicuje na pogodbo, kjer je napisano, da morajo delati marljivo. Posledice naj nosi vsakdo sam, če se ne drži pisane pogodbe!

Delavce zazebe pri srcu. Ritoperjevo namigavanje ne pomeni veselega pričakovanja.

Roke pa se ne gibljejo hitreje. Ko da manjka telesom, ki so rztresena po obširnem repišču, volje in duha, ko da so misli daleč, daleč, telesa pa zoper svojo voljo priklenjena na repišče. "Se ti popuščaj, Veren!" V Ritoperjevih besedah niti ni preveč čemernosti in zbadljivosti.

"Povej, koliko ti dolgujem?" Veren hoče biti na čistem in vpraša brez uvoda in ovinkov. "Ni sile! Doma povem!" "Tako! Hočem zvedeti!" "Hočeš? Res? Če pa nimam knjige pri sebi in iz glave ne vem?" "Veš, pa mi nočeš povedati! Zakaj me mučiš?" "Ježiš se radi dolga! Zahvale pa ni iz tvojih ust! Kaj ta malenkost! Ali bi ti bilo ljubše, da se vrneš in najdeš kočjo brez gosposinje?" Veren molči. "Polna bajta otrok — pa brez matere! Mačeha jih toliko ne bi preljubeznivo gledala."

"Molči o tem!" "Molčim naj! Radi malenkostnega dolga, ki ga je žena napravila, se ježiš name. Le dobro sem storil, rešil sem jo smrti..." Verenu je žal, da je nagovoril Ritoperja. Mora še teže na srcu. Obrne se in pokaže Ritoperju hrbet. "Da nisi bolan, Geza? Bled si, delo ti ne gre od rok. Nekaj te tare."

Gezi zalije rdečica lica, jezno vrže repo ob tla, se zravna in

besno pogleda Ritoperja. "Dražiti me nimate pravice! Tega ni v pogodbi!"

"Saj te ne dražim! Le v skrbeh sem za tvoje zdravje. Na pravo pot sem te pripeljal, na delo sem te privadil — hudo bi mi bilo, da zbolíš sedaj, ko si spoznal, da te pri delu baronska kri ne ovira."

V Gezovih očeh vzplamti tak ogenj sovraštva, da jo Ritoper naglo odkuri.

"Ujec!" Gezi se trese glas; "ali ste videli na svetu zlobnej-

šega človeka kot je Ritoper?" | **PODPIRAJTE SLOVENSKE TRGOVCE**

ZADNJI DREVI ZA VPIS TEČAJEV ANGLEŠČINE NA TRI-C METRO

Se vedno je čas, da se vpišete in izboljšate vašo angleščino v tečajih pomladanskega četrtletja na Cuyahoga Community College Metropolitan Campusu v centru mesta Clevelanda.

Izboljšajte vaše razumevanje govornjene angleščine, kot tudi vašo zmoglost pisanja angleščine. Brezplačen sposobnostni izpit za sprejem v tečaj "Angleščina kot drugi jezik" lahko naredite vsaki dan od 1. do 2. popoldne ali ob ponedeljkih in sredo od 6. do 8.30 zvečer. Cena tečaja samo \$38.50 za prebivalce okraja.

Izboljšajte vaše branje angleščine v tečaju "Branje angleščine kot drugi jezik". Tečaj se vrši od popoldne do 1. pop., ob ponedeljkih, sredo in petkih. Stane \$23.10.

V te tečaje se lahko vpišete še 4. in 5. aprila od 9.30 dop. do 2. pop. in od 4. pop. do 7.30 zvečer v Knjižnični galeriji Metro Campusa, 2900 Community College Ave. Tečajji se začno v tednu 3. aprila.

Za vsa nadaljna pojasnila pokličite 241-5966, ext. 366.

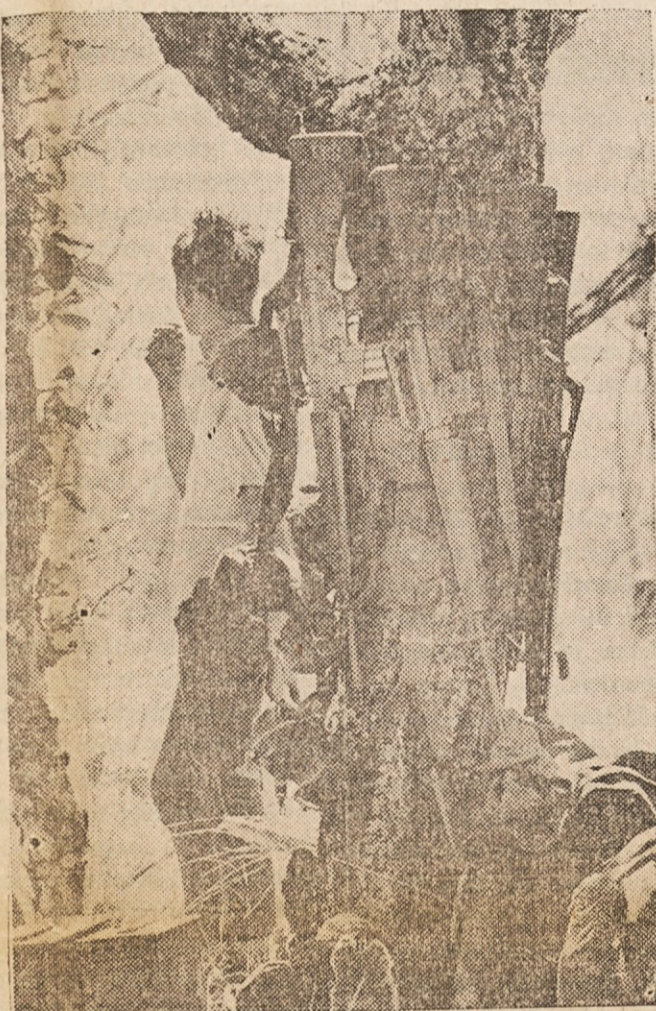
GRDINOVA POGREBNA ZAVODA

1053 East 62 St. 431-2088

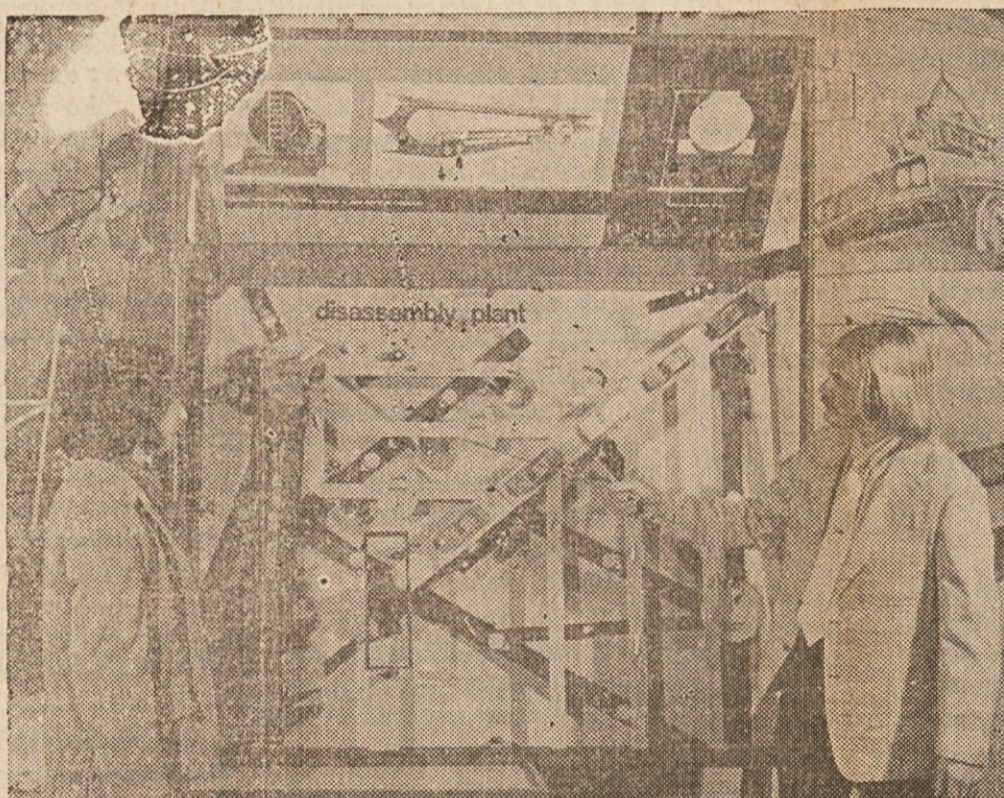
17010 Lake Shore Blvd. 531-6300

GRDINOVA TRGOVINA S POHIŠTVOM

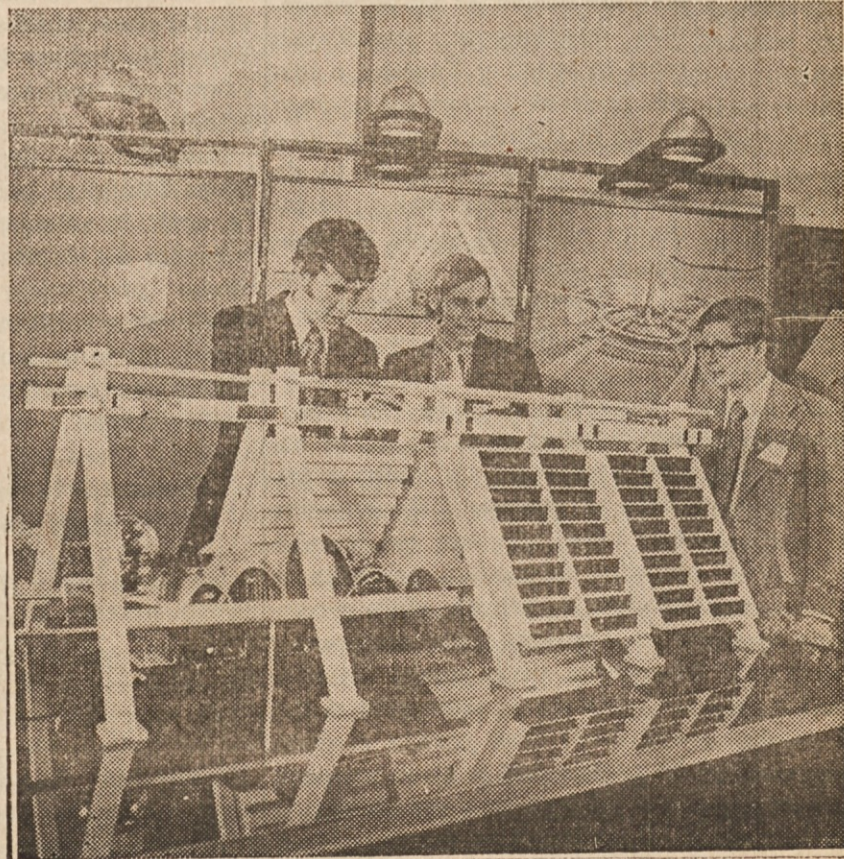
15301 Waterloo Road 531-1235

PRI ODMORU — Vojaki so obesili orožje na drevo, ko počivajo na pohodu na področju Bac Binh Vuong nedaleč od Pleikuja na Osrednjem višavju v Južnem Vietnamu.

RAZLIČNE ZAMISLI ZA DANAŠNJI CAS IN POTREBE — Skupina slušateljev za industrijske gradnje na univerzi v Bridgeportu, Conn., je izdelala nekaj načrtov, ki so prav primerni za današnje razmere. Zgoraj je načrt "tekočega traka" za razdiranje avtomobilov, ki naj bi rešil vprašanje, kam s starimi avtomobili. Skupina na levi si ogleduje načrte za gradnjo stanovanjskih hiš nad cestami vele-mest, Mark Lange na desni pa kaže, kako se da staro krmilo avta in avtno kolo spremeniti v stol za pred baro.

K S K J

AMERIŠKA SLOVENSKA KATOLISKA JEDNOTA

(K.S.K.J.)

NAJSTAREJŠA SLOVENSKA KATOLISKA PODPORA ORGANIZACIJA V AMERIKI

sprejema moške in ženske od 16. do 60. leta; otroke pa takoj po rojstvu.

- izdaja najmoderneje vrste zavarovalnic za odrasle in za mladino
- posmrtnine za neomejeno vsoto
- za onemoglost, poškodbe in operacije do vsote \$600.00
- za odrasle člane bolniško podporo
- članom posodi denar za nakup doma.

Za seznam in pojasnila o tajniku ali tajnici v vaši okolico izpolnite izresek in pošljite na glavni urad K.S.K.J.

AMERICAN SLOVENIAN CATHOLIC UNION (K.S.K.J.)
351-353 No. Chicago St.
Joliet, Illinois 60431

Če bi več pojasnila o K.S.K.J. ter ime in naslov tajnika(ice) v naši okolici.

IME .....
NASLOV .....
MESTO .....
DRŽAVA ..... CODE .....

ČE SE SELITE

izpolnite ta odrezek in ga nam takoj posljite. Ni potrebno, da nam pišete pismo. Naslove menjamo dvakrat tedensko. Navedba starega naslova je nujna

AMERISKA DOMOVINA

6117 St. Clair Ave. Cleveland, Ohio 44103

Moj stari naslov: .....

Moj novi naslov: .....

MOJE IME: .....

PROSIMO, PISITE RAZLOČNO

ŽENINI IN NEVESTE!

NAŠA SLOVENSKA UNIJSKA TISKARNA VAM TISKA
K R A S N A P O R O Č N A V A B I L A
P O J A K O Z M E R N I C E N I

PRIDITE K NAM IN SI IZBERITE
VZOREC PAPIRJA IN ČRK

Ameriška Domovina

6117 St. Clair Avenue

431-0628